

naj to plača? Ali zagotavljanje neproizvodnih in neunovčljivih vlog gozda še vedno ne povzroča nobenega dodatnega stroška? Kdo trpi ta strošek? Ali ga lastnik gozda lahko še vračuna v ceno lesa in dobi tako povrnjenega? Pri katerih sortimentih je to možno? Ali in kako lahko gozdarji in gozdarstvo vse to prerivanje in spreminjanje v svetovnem merilu obrne sebi v prid? Ali je to možnost, da s subvencijami, napravimo redčenja in sečnje drobnega lesa donosne? Vprašanj je še veliko, odgovorov malo in jih ob sedanjem razmišljanju in ravnanju gozdarjev še dolgo ne bo.

Najbrž je že čas, da se tudi gozdarji začnejo ukvarjati s temi problemi. Običaj je, da subvencijo

dobi proizvajalec in ne potrošnik; ne dobi jo kupec mleka in mesa pač pa živinorejec. Kdo je v našem primeru proizvajalec. Ali je to gozdar in lastnik gozda ali grelec tople vode in iverač (drobilec)? Podobno je tudi pri koncesijah in trženju z njimi pri emisijah toplogrednih plinov. Ve se, kdo ima s tem največ dela, probleme najbolj pozna in jih edini lahko in najbolj smotno reši. Reševanje teh problemov pa zahteva preskok razmišljanja na drugo, višjo raven. Z razprave kaj je pomembnejše: detaljni ali ureditveni načrt in katerega naj bi opustili, na raven državne politike. Nov izziv za gozdarje! Ga bodo sprejeli ali prepustili pobudo drugim?

prof. dr. Edvard REBULA

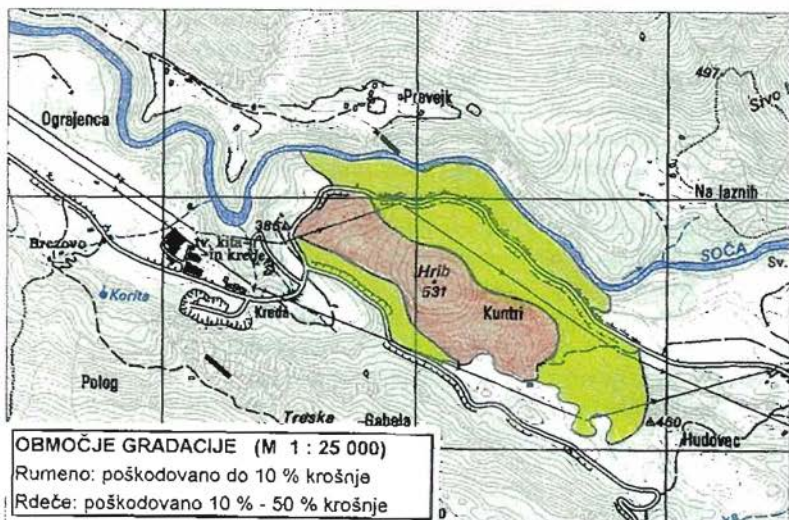
Gradacija bukove kobilice na bovškem

V bukovih gozdovih med Trnovim ob Soči in Srpenco je letos prišlo do gradacije bukove kobilice (*Miramella alpina* Koll.). Prve posledice gradacije so se pokazale v začetku julija 2005, končni obseg pa šele po treh tednih konec julija. Krošnje buke in drugih manj pogostih drevesnih vrst so bile na površini 26 ha obžrte do 50% listne mase, na površini 49 ha pa do 10%. Posamezna drevesa, zlasti bukev, veliki jesen in lipa so bila obžrta do golega. Posledice gradacije na krošnjah so bile opazne na 75 ha gozdov, povsod v bližnjih gozdovih pa je bilo opaziti povečano število kobilic. V najbolj prizadetem predelu smo konec julija našli do 10 odraslih kobilic na m². Prizadeti so bili bukovni gozdovi na rastišču predalpskega bukovega gozda (*Lamio orvalae* – *Fagetum prealpinum*) na apnenčastih morenah s suhimi in plitvimi tlemi; okoliških bukovih gozdov na osojah s svežimi tlemi gradacija ni zajela.

Bukova kobilica je edini tipični gozdni škodljivec med kobilicami pri nas, najdemo pa jo povsod v alpskih in predalpskih predelih v Sloveniji. Velika je 2-3 cm, zelene barve z rdečimi in črnimi progami, zadek je spodaj rumenozelen. Krila ima kratka, zato je slab letalec. Samček je manjši od samičke. Prezimi v stadiju jajčeca. Mlade kobilice (nimfe, larve) se razvijejo iz jajčec v mesecu maju; sprva se hranijo z zelišči na tleh, najraje iz rodov *Vaccinium* in *Convallaria* (BLEIWEIS 1966), kasneje pa se preselijo v krošnje dreves in obžirajo listje od zgoraj navzdol. Hranijo se z listjem 23 drevesnih vrst, najraje pa imajo bukev. Po 40-50 dneh se po večkratnih levitvah razvijejo spolno zreli osebki. Po parjenju samička



odloži v gozdna tla do 30 jajčec v skupinah po 5-7, običajno na sončne in suhe lege (BLEIWEIS 1966). Odrasle kobilice živijo do srede septembra. Praviloma se nov rod kobilic razvije iz jajčec že naslednje leto, lahko pa traja stadij jajčeca brez posledic tudi več let (BLEIWEIS 1966). V Sloveniji je v preteklosti že večkrat prišlo do gradacije bukove kobilice, povzročila je celo golobrst v bukovih gozdovih v okolici Sevnice in Zidanega mosta (KOVAČIČ 1956). O



hujših posledicah gradacij bukove kobilice v preteklosti – razen morebitnega zmanjšanja prirastka lesa zaradi golobstrov – nimamo poročil, prav tako ne o morebitnem ukrepanju z insekticidi, čeprav je zapraševanje in škropljenje načeloma možno.

poznavanju biologije in suzbijanje bukvinog skakavca (*Podisma alpina* Koll.). *Zaštita bilja* 17, s. 241-252.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1956. *Primijenjena entomologija*. Zagreb

Dragan MARKOVIĆ, Iztok MLEKUŽ

O vzrokih za gradacijo bukove kobilice na Bovškem lahko le ugi-bamo; verjetno so temu botrovali tudi ugodni pogoji za prezimitev jajčec in razvoj larv na suhih, osončenih tleh ter zaporedje suhih, mrzlih zim z malo snega. Vsekakor pa posledica gradacije za gozdove ne bodo usodne, morda bo letos in še drugo leto manjši prirastek lesa.

Viri:

BLEIWEIS, S., 1966. Prilog

Gozdarski vestnik, LETNIK 63 • LETO 2005 • ŠTEVILKA 7-8

Gozdarski vestnik, VOLUME 63 • YEAR 2005 • NUMBER 7-8

Glavni urednik/Editor in chief
mag. Franc Perko

Uredniški odbor/Editorial board

prof. dr. Miha Adamič, doc. dr. Robert Brus, Franci Furlan, Dušan Gradišar,
Jošt Jakša, prof. dr. Marijan Kotar, doc. dr. Darij Krajčič, prof. dr. Ladislav Paule,
dr. Primož Simončič, prof. dr. Heinrich Spiecker, dr. Mirko Medved,
prof. dr. Stanislav Sever, mag. Živan Veselič, prof. dr. Iztok Winkler,
Baldomir Svetličič

Dokumentacijska obdelava/Indexing and classification
Maja Božič

Uredništvo in uprava/Editors address
ZGD Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, SLOVENIJA
Tel.: +386 01 2571-406

E-mail: gozdarski.vestnik@gov.si

Domača stran: <http://www.dendro.bf.uni-lj.si/gozdv.html>
TRR NLB d.d. 02053-0018822261

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana
Letno izide 10 števil/10 issues per year

Posamezna številka 1.500 SIT. Letna individualna naročnina 8.000 SIT. za dijake in študente 5.000 SIT. Letna naročnina za inozemstvo 60 EURO.
Letna naročnina za podjetja 22.000 SIT.

Izdajo številke podprlo/Supported by
Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo RS
in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS

Gozdarski vestnik je eferiran v mednarodnih bibliografskih zbirkah/Abstract from the journal are comprised in the international bibliographic databases:
CAB Abstract, TREECD, AGRIS, AGRICOLA.

Mnenja avtorjev objavljenih prispevkov nujno ne izražajo stališč založnika niti uredniškega odbora/Opinions expressed by authors do not necessarily reflect the policy of the publisher nor the editorial board



Visoko barje Šijec na Pokljuki
(foto: Matej Rupel)